

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЙ КОМПЕТЕНЦІЙ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

ORGANIZATIONAL AND LEGAL MECHANISM OF IMPLEMENTATION OF COMPETENCES IN PUBLIC ADMINISTRATION

Мета статті, яку ставить перед собою автор, полягає в теоретичному аналізі та визначенні змісту і специфіки організаційно-правових механізмів адміністративного впливу, а також запропонованні авторський підхід до їх інтерпретації. Автор зазначає, що трактування категоріального змісту організаційно-правових механізмів державного управління не повною мірою об'єктивно і всебічно охоплюють проблематику відповідних об'єктів наукової уваги. На думку автора, питання про компетенцію адміністративних органів, її природу, характеристики та елементи, а також організаційно-правові механізми її реалізації в різних сферах державного управління завжди зберігало актуальність і значущість у теорії державного управління, а тому вбачає за необхідне спочатку розкрити саме поняття «компетенція» та «компетенція суб'єктів публічного управління». На основі результатів аналізу наявних у науковому дискурсі трактувань дефініції «організаційно-правові механізми державного управління» автор розкриває сутність її категоріального змісту. У статті в загальному вигляді розглядаються особливості прояву двоїстості змісту організаційно-правових механізмів у контексті адміністративних функцій та реалізації державного регулювання адміністративними органами. Обґрунтовується необхідність зміни змісту визначення організаційно-правових механізмів з «державного управління» та «державного регулювання» на «адміністративний вплив». Представлено авторські погляди на перелік і зміст основних компонентів організаційно-правових механізмів адміністративного впливу: мета, завдання, методи, функції органів державної влади, принципи, ресурси, система норм і правил, інститути органів державної влади, середовище, умови та фактори впливу. У статті представлено авторську інтерпретацію категоріального змісту визначення організаційно-правових механізмів адміністративного впливу, розглянуто їх універсальні та функціональні компоненти.

Ключові слова: компетенція; компетенція суб'єктів публічного управління; механізм; організаційно-правовий механізм; державне управління; державне регулювання; адміністративний вплив.

The purpose of the article, which the author sets before himself, is to theoretically analyze and determine the content and specifics of the organizational and legal mechanisms of administrative influence, as well as to propose the author's approach to their interpretation. The author notes that the interpretation of the categorical content of the organizational and legal mechanisms of state administration does not fully objectively and comprehensively cover the issues of the relevant objects of scientific attention. In the opinion of the author, the question of the competence of administrative bodies, their nature, characteristics, and elements, as well as the organizational and legal mechanisms of their implementation in various spheres of public administration has always remained relevant and significant in the theory of public administration. It, therefore, considers it necessary to first reveal the very concept of "competence" and "competence of public administration subjects". Based on the results of the analysis of the interpretations of the definition "organizational and legal mechanisms of state administration" available in the scientific discourse, the author reveals the essence of its categorical content. The article generally examines the peculiarities of the duality of the content of organizational and legal mechanisms in the context of administrative functions and the implementation of state regulation by administrative bodies. The need to change the meaning of the definition of organizational and legal mechanisms from "state management" and "state regulation" to "administrative influence" is substantiated. The author's views on the list and content of the main components of organizational and legal mechanisms of administrative influence are presented: purpose, tasks, methods, functions of state authorities, principles, resources, system of norms and rules, institutions of state authorities, environment, conditions and factors of influence. The article presents the author's interpretation of the definite content of the definition of organizational and legal mechanisms of administrative influence, and their universal and functional components are considered.

Key words: competence; competence of public administration subjects; mechanism; organizational and legal mechanism; governance; state regulation; administrative influence.

УДК 342.9:351]:005.2
DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.40.31>

Константинов О.Ф.

аспірант кафедри публічного управління

та землевпорядкування

Класичний приватний університет

ORCID ID: 0009-0007-7323-3584

Постановка проблеми. Існуючі в межах наукового дискурсу трактування категоріального змісту організаційно-правових механізмів державного управління не повною мірою об'єктивно і всебічно охоплюють проблематику відповідних об'єктів наукової уваги. Постійні

зміни функціональних умов функціонування суб'єкта управління призводять, з одного боку, до зміни змісту його основних ознак, а з іншого до зміни вектора його подальшого розвитку. Оскільки такі зміни посилюються у своїй динаміці, зокрема, за рахунок самороз-

виту відповідного об'єкта, адміністративному суб'єкту необхідно постійно адаптувати (вдосконалювати) наявні в його розпорядженні адміністративні структури до нових умов. Інакше кажучи, суб'єкти адміністративної діяльності повинні шукати нові поєднання методів, прийомів, інструментів і технологій для підвищення ефективності цілеспрямованого впливу.

Аналіз дослідження даної проблеми.

Проблема побудови теоретико-методологічних засад формування змісту організаційно-правових механізмів державного управління не є принципово новою галуззю в організації наукових досліджень. Більшість дисертацій, виконаних у спеціалізованій галузі адміністративних структур, стосуються інструментарію відповідних структур. Проблеми формування змісту організаційно-правових механізмів державного управління та практики їх використання адміністративними органами розроблено в роботах: М.В. Андрієнка, О.В. Борисова, О.О. Черкасової (визначення змісту організаційно-правових механізмів державного контролю об'єктів пожежної безпеки), В.А. Андрієнко, С.М. Домбровська, Ю.О. Лермонтова, О.О. Труш (аналіз рівня розвитку організаційно-правового забезпечення державного управління пожежною безпекою в Україні), Т.В. Хаман (встановлення змісту організаційних та юридичних механізмів державного управління пожежною безпекою), Т.В. Хаман (визначення умов ефективного функціонування об'єктів пожежної безпеки), Т.А. Андрієнко, В.А. Андрієнко (аналіз рівня розвитку організаційно-правового забезпечення державного управління пожежної безпеки в Україні), Т.В. (визначення умов їх ефективного функціонування). Значний внесок у розробку проблеми адміністративних структур зробили В.М. Бабаєв, В.Д. Бакуменко, В.Є. Воротін, А.О. Дегтяр, В.Б. Дзюндзюк, В.М. Ємельянов, В.М. Князєв, Ю.В. Ковбасюк, О.Б. Коротич, Г.С. Одинцова, І.В. Разпутенко, В.П. Садков, С.М. Сьорьогін, В.С. Толубяк, М.Д. Чала, С.А. Чукут та інші вчені. Незважаючи на достатній рівень наукового інтересу до питань, пов'язаних зі змістом організаційно-правових механізмів державного управління, деякі питання залишаються відкритими для наукового дослідження.

Мета цієї статті – теоретично проаналізувати та визначити зміст і специфіку організаційно-правових механізмів адміністративного впливу, а також запропонувати авторський підхід до їх інтерпретації.

Виклад основного матеріалу. Ключовим питанням у вивченні цієї теми є поняття «ком-

петенція». Питання про компетенцію адміністративних органів, її природу, характеристики та елементи, а також організаційно-правові механізми її реалізації в різних сферах державного управління завжди зберігало актуальність і значущість у теорії державного управління.

У науковій літературі висловлюється позиція, згідно з якою компетенція адміністративних органів обмежена їхніми повноваженнями. Деякі вчені ототожнюють поняття компетенції з поняттям правової компетенції, стверджуючи, що компетенція органів і посадових осіб – це поняття, аналогічне правовій компетенції фізичних осіб. Однак ми не згодні з цією думкою з двох причин. По-перше, прирівнювання правоздатності до компетенції призводить до висновку, що компетенція організації належить до всіх прав та обов'язків організації, зокрема тих, що впливають із цивільно-правових і договірних відносин. На практиці дієздатність охоплює реальні права та обов'язки, але можливість їх набуття за певних юридичних фактів, наприклад, при укладенні цивільно-правового договору, дієздатністю не є. Правові норми, застосовні до установи, визначають не тільки її компетенцію, а й принципи, мету та завдання її діяльності [13].

У багатьох випадках під повноваженнями розуміють сукупність усіх повноважень (прав та обов'язків), якими наділена будь-яка установа, орган державної влади або посадова особа в певній сфері діяльності; сукупність завдань, функцій, прав та обов'язків (повноважень) державних органів, посадових осіб, органів державної влади, комерційних і некомерційних організацій, встановлених правовими актами; обсяг повноважень установи або посадової особи. Сфера діяльності, що визначається як сукупність повноважень (прав та обов'язків) установи або посадової особи, зазначених у законі (або іншому правовому акті) [13; 7, с. 102-107, с. 239; 14, с. 369; 12; 11, с. 874; 8, с. 156].

На думку В.О. Спасенка, повноваження адміністративного органу містять у собі два елементи: предмет його відання і повноваження, встановлені законом. Перший елемент визначає коло справ, на які поширюються повноваження адміністративного органу, і територіальні межі його діяльності, а другий – обсяг прав та обов'язків держави, місцевого самоврядування, державних органів та органів місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб та інших юридичних осіб щодо забезпечення можливостей, потреб та інтересів людини і громадянина, окремих соціальних груп та суспільства в цілому. Це система прав та обов'язків, законно набутих суб'єк-

тами [13; 3, с. 54]. В. Терещук також розглядає компетенцію суб'єкта управління як фактичне відображення правосуб'єктності суб'єкта, тобто нормативно регламентоване втілення спроможності суб'єкта перебирати на себе права, обов'язки та юридичну відповідальність як суб'єкта управління (правосуб'єктність у цілому). На думку цього вченого, компетенція суб'єкта управління – це елемент правового статусу цього суб'єкта, особлива якісна характеристика, що визначає його правовий статус і публічно-правову роль, а також адміністративно-правову можливість його функціонування, та складається з прав та обов'язків суб'єкта щодо предмета його відання [15, с. 19].

На думку В. Боднарчука, поняття «компетенція» використовується для об'єднання понять «предмет», «функція» і «повноваження» (останній елемент також включає юридичну відповідальність) [2, с. 20]. З іншого боку, А.О. Ткаченко заперечує включення функцій і завдань у понятійну структуру «компетенції адміністративних органів». Функції адміністративних органів являють собою їхню основну мету і визначають частину завдань, які вони повинні вирішувати в рамках свого становища в державних структурах (загальний напрям їхньої діяльності), а компетенції визначають, що вони можуть і повинні робити для здійснення цієї діяльності (загальний напрямок діяльності державної влади в конкретній владній дії), які визначають частину їхньої роботи (конкретна владна дія), які визначають частину їхньої роботи (конкретна владна дія), які визначають їхні функції (конкретна владна дія). Реалізація завдання спрямована на досягнення певної мети, для чого потрібен певний вид діяльності. Розподіляючи завдання між суб'єктами управління, держава координує їхню діяльність і визначає їхні цілі. Інакше кажучи, завдання впливають із цілей, що мають бути досягнуті адміністративним суб'єктом у межах його компетенції [16, с. 194].

У науковій літературі питання про механізми адміністративного впливу аналізується через призму «організаційно-правового», «адміністративно-правового», «інформаційно-правового» та «нормативно-правового» механізмів державного управління в контексті інструментарію правових аспектів його змісту. Кожен із цих механізмів, що використовують правовий інструментарій, незважаючи на свою діалектичну єдність, має певні особливості, як на рівні формулювання їхнього змісту, так і на рівні практики їхнього використання. З огляду на предмет наукового дослідження, обраний нами в рамках подальшого розвитку змісту цього наукового напряму, ми не актуалізуємо

зміст окремих категорій через призму проблем, з якими стикаються суб'єкти управління під час здійснення своїх функцій управління та регулюючого впливу. Інакше кажучи, у межах цієї публікації ми не збираємося розділяти на «механізми управління» та «механізми регулювання», а використовуватимемо загальне визначення для характеристики змісту відповідних категорій, а саме «вплив». Наша позиція щодо можливості розгляду управління та регулювання через призму категорії впливу зумовлена її складним змістом. У державному управлінні дане визначення зазвичай використовується в контексті більш змістовної категорії – «адміністративний вплив». На думку В.Д. Бакменка, адміністративний вплив – це поведінка органів державної влади та управління як суб'єктів адміністративних відносин під час здійснення державного управління, під час ухвалення та реалізації адміністративних рішень [1, с. 102]. На думку цього вченого, вплив державного управління містить у собі як ознаки прямого управління (традиційно пряме управління – це діяльність з ухвалення та реалізації рішень або виконання управлінських функцій з метою організації ефективної взаємодії суб'єктів і акторів у даній системі з урахуванням мінливого стану зовнішнього середовища. У наявності ознаки і того, і іншого розглянути через призму [9, с. 722-723], тобто через функцію управління і опосередковано, тобто через регулюючий вплив суб'єкта управління на об'єкт управління. Ми цілком згодні з думкою цього дослідника і хотіли б утриматися від подальших коментарів. Повернемося до обраного нами напряму наукового дослідження і зосередимося на інтерпретації організаційно-правових механізмів управлінського впливу.

Хоча дисципліна «Державне управління» була визнана на офіційному рівні лише 1997 року, державне управління постійно розвивалося в рамках права, економіки, політології та природничих наук. На думку вчених, державне управління – це практичне мистецтво управління державою, державними інститутами та суспільними справами, що має багатовікову історію розвитку, подібно до того, як дебати про ефективне управління державою розпочалися за часів Платона та Конфуція [6, с. 6]. Таким чином, можна сказати, що деякі аспекти державного управління опинилися в центрі уваги вчених задовго до того, як вони були інституціоналізовані як окрема галузь наукового знання. Іншими словами, більшість наукових категорій, які в останні два десятиліття розглядаються переважно крізь призму досліджень державного управління, були акту-

алізовані в рамках наукового корпусу іншої дисципліни. Наприклад, питання організаційно-правових механізмів державного управління, які ми обрали предметом нашого наукового дослідження, розроблялися переважно в контексті права та економіки, перш ніж були інституціоналізовані в полі знань «дослідження державного управління». У зв'язку з цим доцільно зосередитися на наявних інтерпретаціях, які були представлені в цих рамках.

У межах економічної наукової думки організаційно-правові механізми зазвичай розглядаються через призму єдності організаційних і правових механізмів управління, так званого економічного механізму управління. Наприклад, Т.В. Назарчук трактує організаційні механізми як низку конкретних організаційних дій різного характеру, спрямованих на організацію ефективного функціонування організації [10]. На думку цього вченого, використання організаційних механізмів спрямоване на формування та подальший розвиток потенціалу організації. В основі формування організаційних структур лежать такі процеси формування: інституціоналізація правил про органи організаційного управління, системи внутрішнього та зовнішнього документообігу, взаємодія між менеджерами та підсистемами управління. На думку Т. Назарчук, правові механізми використовують для регулювання правових відносин між суб'єктом та об'єктом управлінської діяльності. Правовий механізм використовується для регулювання правовідносин між суб'єктом і об'єктом управлінської діяльності. У розумінні сутності правового механізму управління заслуговує на увагу думка О.Ф. Скакун про зміст механізму правового регулювання. На думку вченої, механізм правового регулювання – це процес перенесення нормативності права на впорядкованість суспільних відносин, що здійснюється суб'єктом правового регулювання за допомогою системи правових засобів, методів і форм з метою задоволення публічних і приватних інтересів учасників.

В.Д. Бакуменко формулює визначення організаційно-правових механізмів управління в дещо іншому ракурсі. Згідно з результатами дослідження цього вченого, під організаційно-правовим механізмом управління слід розуміти систему заходів щодо забезпечення формування та розвитку правового простору [1]. Загалом ми згодні зі змістом наведеного визначення, але вважаємо за необхідне звернути увагу на деякі особливості використання інструментів організаційно-правового механізму: рівні використання відповідних механізмів (національний, регіональний, місце-

вий та організаційний рівні), запропоновані Ю.С. Дульщиковим, щодо сили потенціалу правових інструментів, не містить жодних акцентів. Іншими словами, наведене трактування не містить вказівки на компетентність суб'єктів організаційно-правового механізму управління того чи іншого рівня. Цілком очевидно, що повноваження суб'єктів управління на національному та регіональному рівнях з регулювання суспільних відносин (використання потенціалу права для регулювання суспільно-політичних і соціально-економічних відносин) істотно відрізняються від повноважень суб'єктів управління на місцевому та організаційному рівнях як за своїм змістом, так і за кількістю суб'єктів управління. На наш погляд, існує обернено пропорційна залежність між силою організаційного і правового впливу (на національному рівні правові важелі володіють найбільшим потенціалом у рамках організаційно-правових механізмів управління, тоді як потенціал організаційних важелів досить обмежений). Підставою для цих припущень є зміст і обсяг повноважень окремих суб'єктів права на кожному рівні реалізації потенціалу організаційно-правових механізмів. Наприклад, зміст і обсяг повноважень таких суб'єктів права, як держави та організації, щодо використання інструментів правових механізмів не збігаються. Передбачається, що держави як юридичні особи мають набагато більше можливостей для використання інструментів правових механізмів на національному рівні, а організації як юридичні особи мають набагато більше можливостей для використання інструментів організаційних механізмів на організаційному рівні.

Вельми повчальною щодо трактування організаційно-правових механізмів є думка В.Ю. Боднарчук. Вчена сформулювала відповідні категорії через правозастосовчу та розподільчу діяльність спеціально уповноважених державних органів щодо прийняття та виконання певних норм і правил на основі норм різних галузей права [2, с. 19-26]. Ми підтримуємо наукову позицію вчених щодо інституціоналізації суб'єктів засобами організаційно-правових механізмів на рівні спеціально уповноважених державних органів. У вищевикладеному ми звернули увагу на потенціал суб'єктів щодо використання засобів організаційно-правових механізмів на різних ієрархічних рівнях і виявили об'єктивно обумовлені межі їхніх можливостей. З огляду на визначний потенціал спеціально уповноважених державних органів щодо використання організаційно-правових механізмів, вважаємо за доцільне розглянути визначення їхнього

складного та багатогранного змісту, що дано науковим напрямом «державне управління».

На основі аналізу його змісту та визначення можна зробити такі основні узагальнення.

Тобто визначення, що розкриває зміст організаційно-правових структур державного управління через призму так званого класичного підходу до трактування категорії «механізм», тобто визначення, зміст якого стосується його цілей, завдань, принципів і функцій (М.В. Андрієнко, О.В. Борисов, О.О. Черкасов, О.І. Безпалова, В.В. Толстонох, Ю.О. Хромова), визначення, які акцентують увагу на праві та його потенціалі в реалізації влади адміністративними суб'єктами (С.О. Вавренюк, М. Назаренко, В. Дроздова, М. Попов, М. Назаренко, Л. Попов, Г. Фердман, С.А. Вавренюк, Л. Приходченко, Г. Фердман). З огляду на той факт, що кожне з наведених вище визначень має власний зміст у частині характеристики організаційно-правових механізмів адміністративного впливу, говорити про існування так званого універсального (всеосяжного) визначення не видається можливим. Водночас не кожне з наведених визначень дає змогу виокремити унікальність змісту організаційно-правових механізмів адміністративного впливу стосовно аналогічних визначень (адміністративно-правові механізми, інформаційно-правові механізми, нормативно-правові механізми). Інакше кажучи, деякі з наведених дефініцій можуть бути успішно використані для інтерпретації змісту кожного з перерахованих вище визначень. За цих умов визначення «організаційно-правовий», «адміністративно-правовий», «інформаційно-правовий» та «нормативно-правовий» можна вважати синонімічними щодо змістовних характеристик відповідних механізмів. Слід розуміти, що в науковій мові немає синонімів. Це фундаментальна відмінність від повсякденної мови. У науковій теорії кожне явище має бути виражене єдиним поняттям як закінчений, визнаний і вкорінений результат інтеграції безлічі його визначень. Синонімізація – це хибний спосіб розвитку концептуального арсеналу наукового аналізу, що знижує його ефективність і глибину. Вона змушує дослідника дрейфувати поверхнею явища і не дає йому дістатися до його суті [5, с. 54].

По-друге, наведені визначення організаційно-правових механізмів управлінського впливу, незважаючи на їхнє включення авторами до формулювань відповідних категорій визначень «управління» та «регулювання» («організаційно-правові механізми управління» або «організаційно-правові механізми

регулювання»), не дає змоги дізнатися про природу (влади). З одного боку, можна говорити про переважання у змісті організаційно-правових механізмів відсилань до «управлінських» інструментів, оскільки об'єктам владного впливу пропонується можливість вибору альтернативних моделей дії (підпорядкування об'єкта управління цілеспрямованому впливу адміністративної одиниці). Наприклад, розглядаючи зміст організаційно-правових механізмів адміністративного впливу, М.В. Андрієнко, О.В. Борисов, О.О. Чересов і В.В. Торстног акцентують увагу на цьому методі впливу і примусу. Очевидно, що при використанні цього методу владними структурами менеджмент не може обирати свою поведінку. З іншого боку, О.І. Без-Парова звертає увагу на те, що адміністративно-правові засоби є засобами цілеспрямованого впливу. Нагадаємо, що більшість визначень змісту категорії державного управління, присутніх у науковому дискурсі, трактують зміст принципу цілеспрямованого впливу. Н.Г. Дроздова прямо вказує на використання владними судами форм, методів і засобів управління. З іншого боку, можна говорити про наявність акценту на засобах «регулювання» у змісті організаційно-правових механізмів, оскільки управлінський вплив чинить певну думку на вибір моделі дії. Наприклад, розглядаючи зміст організаційно-правового механізму державно-виконавчого впливу, С.А. Вавренє акцентує увагу на його значенні – «регулювання відносин» і «регулювання діяльності судів та адміністративних органів». У межах юридичної науки правове регулювання визначається як перша стадія правового регулювання [3, с. 144]; на думку О.І. Безупалової, регулювання застосування адміністративно-правових механізмів - це «раціоналізація діяльності судів». Для визначення змісту категорії «регулювання» використовується звичайне визначення. Енциклопедія державного управління трактує державне регулювання як сукупність цілеспрямованих форм, методів і напрямів впливу, які використовуються органами управління для раціоналізації системи соціально-економічних відносин з метою стабілізації наявної суспільно-політичної системи та її адаптації до умов, що змінюються [4]. У рамках демонстрації змісту організаційно-правових механізмів контролю управлінської діяльності В.В. Толстоног до використовуваних методів відносить мотивацію, стимулювання, попередження та інформування.

Зрозуміло, погляди автора на зміст та особливості організаційних і правових механізмів адміністративного впливу не є вибагливими.

Наприклад, запропонована нами думка не акцентує увагу на відмінностях організаційно-правових механізмів від суміжних механізмів (адміністративно-правових, інформаційно-правових, нормативно-правових) з погляду змісту, сутнісних характеристик, цілей і цільового використання механізмів адміністративного впливу. Ця недостатність є причиною відмови від акцентування уваги на основних детермінантах організаційно-правових механізмів, а саме на організаційно-правовій базі. Висвітлення змісту кожного з них і вивчення особливостей їхнього застосування в рамках одного механізму (з'ясування сили і спрямованості так званої синергії) дає змогу відповісти на поставлене вище запитання про єдність змісту організаційно-правових механізмів.

Висновки. Беручи до уваги вищесказане, вважаємо за можливе резюмувати такі основні висновки. За організаційно-правові механізми адміністративного впливу є унікальними за своїм змістом, значенням і специфікою використання та не можуть бути прирівняні до адміністративних, інформаційних і нормативних механізмів. Організаційно-правові механізми адміністративного впливу не можуть бути віднесені виключно до адміністративно-регулятивної діяльності органів місцевого самоврядування. Це пов'язано з тим, що ці інструменти однаковою мірою використовуються місцевою владою для виконання як адміністративних, так і регулятивних функцій. Таким чином, з певними обмеженнями ми можемо говорити про так звану подвійність - подвійність держави, органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Ця подвійність зумовлена діалектикою взаємозв'язку (єдності) управлінських і регулятивних процесів у межах організаційної діяльності держави, органів публічної влади та адміністративних систем. Інакше кажучи, одну й ту саму дію шостої складової державного управління, що регулює соціальні процеси і явища, розглядають одночасно через реалізацію управлінських і регулятивних функцій. Переважання впливу того чи іншого управління залежить від рівня реалізації його інструментів (глобальний, національний, регіональний, локальний та організаційний рівень). При цьому слід розуміти, що стосовно відповідного обсягу управлінського впливу та (або) умов його функціонування і розвитку організаційно-правові механізми не тільки можуть спиратися на знання про функції управління та регулювання, а й мають робити це досить обґрунтовано.

Організаційно-правові механізми адміністративного впливу слід розуміти як діалектично пов'язану (системну) єдність цілей і

завдань, функцій і принципів впливу на адміністративну систему (ці елементи відповідно обирають залежно від типу адміністративної системи) та методів, засобів цілеспрямованого організаційного впливу. Характер їхнього виникнення та використання пов'язаний, з одного боку, з ухваленням нормативного законодавства та інституцій, що гарантують їхнє виникнення, а з другого - із розвитком (удосконаленням), а також з удосконаленням (удосконаленням) механізму державного управління та регулювання, що є традиційним. Іншими словами, змістом інституційно-правових механізмів адміністративного впливу є так звані універсальні державні механізми управління та регулювання, тобто традиційні елементи для характеристики будь-якого механізму державного управління та регулювання, незалежно від типу (економічного, інформаційного, політичного тощо), а саме: мета, принципи, функції та методи та функціональні (професійні) навички, тобто способи і засоби правового та організаційного впливу. Безумовно, організаційно-правові механізми адміністративного впливу містять у собі також: ресурси (сукупність знань щодо змісту та особливостей використання конкретних методів, засобів, інструментів і прийомів адміністративного впливу, а також інформація про стан і перспективи розвитку управління та регулювання (саморозвитку); матеріально-технічне забезпечення процедур ухвалення та реалізації нормативного законодавства Вищенаведені висновки ґрунтуються на таких елементах: матеріально-правове забезпечення процедур ухвалення і реалізації нормативного законодавства, матеріально-правові механізми адміністративного впливу, матеріально-правові механізми адміністративного впливу. Наведені висновки не розв'язують проблему інтерпретації змісту та характеристик проявів організаційно-правових механізмів адміністративного впливу, але доповнюють існуючі в науковому дискурсі дослідження, пов'язані з даним тематичним напрямом. Серед перспективних майбутніх досліджень у цій царині наукова увага має бути спрямована насамперед на можливість демонстрації відмінностей між організаційно-правовими механізмами адміністративного впливу, адміністративно-правовими, інформаційно-правовими та нормативно-правовими механізмами, а також на вивчення їхніх засобів у межах правових механізмів державного управління. Слід звернути увагу на ті з них, які спрямовані на можливість розгляду засобів у межах правових механізмів державного управління. Представляючи перспективи вивчення саме цього напрямку нау-

кових досліджень, передбачається доцільність застосування зазначених механізмів на рівні конкретних способів впливу в системі адміністративно-правових механізмів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бакуменко В. Д. Вплив державно-управлінський. Енциклопедичний словник з державного управління : уклад.: Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. : за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. К.: НАДУ, 2010. С. 102.
2. Боднарчук В. Ю. Сутність і зміст поняття компетенція в державному управлінні. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. № 2. С. 19–26.
3. Голосніченко Д. І. Теорія повноважень : вітчизняний та зарубіжний досвід їх формування. К. : Вид-во Г.А.М., 2009. 356 с.
4. Іванюта Н.В. Функції господарського процесуального права : теоретико-практичні аспекти : дис. доктора юридичних наук : 12.00.04. Київ., 2018. 538 с.
5. Іншаков О. В. Інституція – ключ до розуміння економічних інститутів. *Економічна теорія*. 2011. №1. С. 52–62.
6. Ковбасюк Ю. Наука державного управління в умовах системних державно-управлінських реформ і суспільних трансформацій. *Вісник НАДУ*. 2012. Вип. 1. С. 5–20.
7. Козюренко Р. Компетенція – основний елемент правового статусу суб'єкта адміністративно-деліктної юстиції. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2017. № 874. С. 102–107.
8. Козюренко Р. С. Діяльність судів загальної юрисдикції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення : дис. ... канд.юр.наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. К., 2017. 184 с.
9. Мельтюхова Н. М. Управління. Енциклопедичний словник з державного управління : уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. : за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. С. 722–723.
10. Назарчук Т. В. Менеджмент організації : навчальний посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 560 с.
11. Новий тлумачний словник української мови : у 3 т. Т. 1 : А–К : уклад. : В. В. Яременко, О. М. Сліпушко. К. : АКОНІТ, 2006. 926 с.
12. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Харків : Консум, 2001. 656 с.
13. Спасенко В. О. Компетенція суб'єкта публічного адміністрування : поняття і структура. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2022. № 4. Інтернет ресурс. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2022-4-01-05/2022-4-01-05>
14. Сучасний словник іншомовних слів : близько 20 тис. слів і словосполучень : уклали : О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. К. : Довіра, 2006. 789 с.
15. Терещук В. В. Компетенція суб'єкта публічного адміністрування в Україні та її структура. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4. Ч. 3. С. 19–22.
16. Ткаченко А. О. Поняття компетенції державного органу. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 4. С. 192–197.